

Bilaga 3 Internkontroll gällande processerna kring verksamhetslokaler

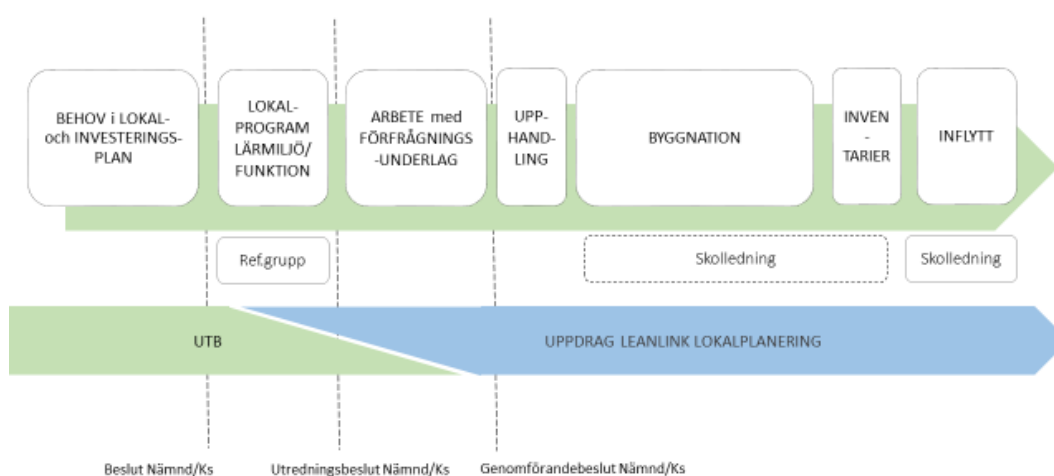
Internkontrollens syfte var att granska processerna för att kunna säkerställa att verksamhetens erfarenheter och behov tas tillvara vid planering av nya lokaler och vid ombyggnation av befintliga lokaler. Internkontrollen syftar även till att granska processerna för att säkerställa att nämnden resurser används på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt.

Genomförande av internkontroll

Internkontrollen har genomförts genom tre moment:

1. Internkontrollgruppen har fått information av ansvarig tjänsteperson om de processer som styr om- och nybyggnation. Fokus på dessa möten har varit att förstå processernas olika steg, vilka roller/funktioner/enheter som är involverade, och hur kvaliteten säkras samt dokumenteras.

Befintlig process BYGGPROJEKT UTB

2. Intervjuer i fokusgrupper har genomförts med rektorer och förskolechefer. De frågeställningar som berördes var

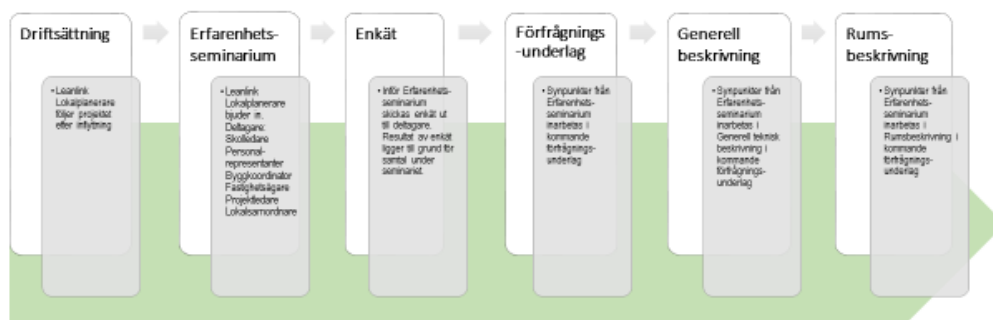
- I vilken grad upplever cheferna att deras synpunkter har tagits tillvara.
- Hur Linköpings skolmodell för om- och nybyggnation kan utvecklas för att tillgodose verksamhetens behov i ännu högre grad än idag.
- I vilken grad verksamhetens erfarenheter och behov har tagits tillvara vid ny- och ombyggnation.

3. Intervjuerna har kompletterats med enkätfrågor till förskolechefer och rektorer som varit delaktiga i ny- eller ombyggnationer de senaste åren.

Resultat

Cheferna ska ha möjlighet att delge sina synpunkter vid exempelvis ett erfarenhetsseminarium. Rutinen är att detta ska genomföras senast sex månader efter slutförd om- eller nybyggnation. Syftet med erfarenhetsseminarier är att ta tillvara erfarenheter i kommande byggprojekt. LeanLink ansvarar för att dessa erfarenhetsseminarier genomförs.

Erfarenhetsseminarium efter inflyttning

Endast ett fåtal av cheferna uppger i enkäten att de varit med om ett erfarenhetsseminarium, i fokussamtalet uppgav ingen av cheferna att de deltagit. Både i fokusintervjuerna och i enkäten framkommer att förskolechefer och rektorer uppfattar att deras synpunkter i mycket liten grad eller inte alls tagits tillvara vid om- eller nybyggnation.

En fråga i enkäten berörde om cheferna har kunnat delge sina synpunkter på annat sätt än i ett erfarenhetsseminarium. En fjärdedel av cheferna som besvarade frågan uppgav att de hade haft denna möjlighet, bland annat vid besiktningen, i byggmöten eller i dialog med Lejonfastigheter.

Vid informationen av ansvarig tjänsteperson om processerna vid om- och nybyggnation noterade internkontrollanterna att representanter för verksamhetens pedagogiska personal ska vara involverade i fasen innan upphandlingsunderlag tas fram, detta kan till exempel vara i form av fokusgrupper. Det sågs som nödvändigt och mycket positivt för att säkra ändamålsenliga och funktionella lokaler. Internkontrollanterna noterade dock att det i processen som beskrevs inte ingick någon återkoppling mot verksamheternas personal av det färdigställda offertunderlaget. Verksamhetens personal var enligt vad internkontrollanterna uppfattade av den beskrivna processen enbart med i den inledande fasen. I den beskrivna processen ingår inte en återkoppling till verksamhetens personal inför att det framtagna offertunderlaget skickas ut för inhämtande av anbud. Det påpekades av internkontrollanterna att detta är en brist, då det medför en risk att verksamhetens krav och behov på lokalerna skulle kunna tappas bort under processens gång och därför inte finnas med i kravspecifikationerna i upphandlingsunderlaget.

Internkontrollanterna upplever att processen är ofullständig i och med att återkoppling till verksamhetsföreträdare inför att upphandlingsunderlag skickas ut i

anbudsförfarandet inte ingår i processen. Detta medför en uppenbar risk att verksamhetens krav på lokalerna inte finns kvar i den slutgiltiga kravspecifikationen. Rektors och förskolechefers bild är att det finns fel på lokalerna vid inflyttning som kräver korrigerande åtgärder. Vid fokussamtalen beskriver cheferna att då de tar kontakt med förvaltningen upplever att de inte får hjälp att omedelbart korrigera avvikelserna. Deras upplevelse är också att ansvarsfördelningen för att åtgärda problemen är otydlig.

Cheferna gav flera exempel på detta, bland annat påtalades säkerhetsrisk att hastighetsbegränsningen utanför en ny förskolas lekplats och staket är 70 km/h. Berörd chef önskade få hastigheten nedsatt. Vid kontakt med kontoret upplevde hon sig inte få hjälp, utan tvingades själv ringa runt för att försöka förstå vem som ansvarar, vem som kan ta beslut och vem som skulle kunna verkställa. En annan chef berättar om tekniskt strul med både lås och larm, och internet. Cheferna känner igen varandras problem med detta och har svårt att förstå hur det kan vara varje chefs ansvar att förstå hur fungerande tekniska lösningar ska designas och implementeras. Många av cheferna upplevde sig få ta ansvar för praktiska frågor helt utanför deras kompetensområde.

Vid fokussamtalet påtalar cheferna att de upplever att det finns en brist på pedagogisk kompetens redan i uppstarten av ett projekt. Flera chefer menar att lärmiljöerna därför inte blir optimala ur ett barn- och elevperspektiv. En fråga som lyftes var att de flexibla förskole/skollokalerna kan leda till kompromisser som går ut över en adekvat pedagogisk miljö för respektive åldersgrupp. Chefer påtalar vikten av att arkitekter som är involverade behöver ha en dialog med verksamhetsföreträdare för att de pedagogiska värdena ska kunna beaktas i högre utsträckning. Vidare uttrycktes önskemål om fokus på byggnadens funktion. Några chefer menade att funktionen prioriteras ner till förmån för andra aspekter av byggnationen.

Utbildningskontoret har en rutin för mindre lokalförändringar och i denna prioriteras åtgärder som är kopplade till säkerhet och tillgänglighet. Lokalplaneringen har i uppdrag att ta emot anmälningar från verksamheten och tar fram förslag på åtgärder. Områdescheferna tar sedan beslut om vilka åtgärder som ska genomföras.

I fokusintervjuerna beskriver cheferna att då de tar kontakt med förvaltningen ("kontoret") får de inte hjälp att omedelbart korrigera avvikelserna. De upplever att ingen på kontoret kan hjälpa dem med de problem de har, dessutom att inga på kontoret vet vem som har ansvar för att åtgärda lokalproblem. I flera fall berättade cheferna om att de tagit av skolpengen för att åtgärda problem som medför säkerhetsrisker. Inte ens i fall då dessa problem lett till Tillbudsrapportering hade de beviljats hjälp eller ekonomiska medel från kontoret för nödvändiga åtgärder.

Cheferna uttryckte i fokussamtalen en frustration över den otydlighet de upplever gällande roller och ansvarsfördelning genom hela byggprocessen. Detta gäller t.ex. lokalplanerarnas uppdrag och vad rektors ansvar innebär i olika skeden av processen. Leanlinks lokalplanerare har ett centralt uppdrag genom byggprocessen. Cheferna

menar att kompetensen hos lokalplaneringen har stor betydelse för projektens framgång, men upplevde att kompetensen hos lokalplanerarna behöver stärkas.

De förslag som förskolechefer och rektorer framförde i både fokussamtalen och i enkätsvaren för att utveckla Linköpings skolmodell handlar bland annat om möjligheten att finnas med tidigt i byggprocessen och att det ska finnas en bättre kontinuerlig uppföljning under byggandets gång. Detta innebär att beställarkompetensen på utbildningskontoret måste vara hög.

Ett annat förslag som lyftes för att i ännu högre grad kunna ta tillvara erfarenheter var att redan inför starten av ett projekt involvera en förskolechef/rektor med erfarenhet från den åldersgrupp projektet omfattar. Det behöver inte vara den chef som kommer att vara chef på den aktuella förskolan/skolan. Förskolechefen/rektorn ska ingå i ett team där de olika kompetenserna finns representerade. Cheferna menar att detta team behöver vara med under hela processen och samverka med lokalplaneringen.

Flera av cheferna lyfter även att kommunikationen mellan de olika parterna behöver utvecklas, en förutsättning för detta är att roller, ansvar och mandat har tydliggjorts.

Andra förslag till förbättringar fördes fram av cheferna under fokussamtalen. Bland annat menade cheferna att det behövs en grundutrustning gällande möblemang, IT-utrustning, utemiljö mm av förskolan/skolan.

Förslag till förbättringsåtgärder

Utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att

- Revidera och utveckla processerna för om- och nybyggnation så att erfarna skolledare från verksamheten tydligt involveras i framtagandet av nya förskolor och skolor.
- Kommunicera ”Linköpings Skolmodell” så att den blir väl känd av dem som omfattas av en om- eller nybyggnation.
- Definiera roller, ansvar och mandat för deltagare i lokalprocessen.
- Utveckla befintliga arbetsprocesser och skapa en tydligare projektorganisation.
- Lokalprocessen ska förtydligas så att återkoppling sker till referensgruppen för byggnationen innan offertunderlag skickas ut. Återkoppling ska även ske till ”Skolmodellen”.
- Utveckla informations- och kommunikation till berörda i projekten.
- Utveckla och säkerställa dokumentationen i byggprojekten.
- Tydliggöra ansvar för garantiärenden i byggprojekten.

- Delredovisning av genomförda åtgärder ska lämnas till internkontrollanter under våren 2019. Därutöver ska en samlad uppföljning av ovanstående åtgärder genomföras i början av 2020.